

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Františka Švantnera a soudců JUDr. Stanislava Bernarda a JUDr. Gabriely Barančíkové v právní věci

navrhovatelů: a) [jméno] [jméno], [datum narození]

bytem [adresa]

b) [jméno] [jméno], [datum narození]

bytem [PSČ] [obec a číslo]

c) [jméno] [příjmení], [datum narození]

[PSČ] [obec a číslo]

d) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

zastoupení advokátkou JUDr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

e) [příjmení] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

f) [jméno] [příjmení], [datum narození]

[anonymizováno] [PSČ] [obec a číslo]

zastoupená obecným zmocněncem [jméno] [příjmení], narozeným [datum]

bytem [adresa]

g) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [PSČ] [obec a číslo]

h) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

i) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

j) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

k) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

l) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

zastoupeni advokátkou JUDr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

m) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [PSČ] [obec a číslo]

zastoupen advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

za

účasti: ZS Dublovce a.s., IČO 00397326

sídlem 262 51 Dublovce 218

zastoupen obecným zmocněncem [příjmení] [jméno] [příjmení], narozeným [datum]

sídlem [adresa]

o zaplacení vypořádacích podílů, o odvolání navrhovatelů a) - d), f) - m) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. ledna 2019, č. j. 51 Cm 78/2006-760,

takto:

- I. Řízení o odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. ledna 2019, č. j. 51 Cm 78/2006-760, se ve vztahu navrhovatelky i) [jméno] [příjmení], [datum narození], a účastníka vylučuje k samostatnému řízení.
- II. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. ledna 2019, č. j. 51 Cm 78/2006-760, se
 - a) ve výroku III. ve vztahu navrhovatelů a), b), c), d), f), g), h), j), m) a účastníka potvrzuje, a dále se doplňuje o větu: Účastník je povinen zaplatit těmto navrhovatelům zákonný úrok z prodlení od 30. 9. 2009 do zaplacení, a to z částek uvedených ve výroku II. rozsudku,
 - b) ve výroku IV. potvrzuje,
 - c) ve výroku V. ve vztahu navrhovatelů a), b), c), d), f), g), h), j), m) a účastníka potvrzuje.
- III. Účastník nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení ve vztahu k navrhovatelům a), b), c), d), f), g), h), j), m), k), l).

Odůvodnění:

1. Výše uvedeným rozsudkem Městský soud v Praze (dále jen soud) ve výroku I. zamítl návrh na vyplacení vypořádacích podílů navrhovatelům e) [jméno] [příjmení], k) [jméno] [příjmení] a l) [jméno] [příjmení], ve výroku II. uložil účastníkovi povinnost zaplatit vypořádací podíly navrhovatelům a) [jméno] [jméno] ml., b) [jméno] [jméno] a c) [jméno] [příjmení], každému z nich ve výši jedné třetiny z částky 271 205,04 Kč, a dále navrhovatelům a) [jméno] [jméno] ml. ve výši 38 809,77 Kč, d) [jméno] [příjmení] ve výši 117 302,42 Kč, f) [jméno] [příjmení] ve výši 956 000 Kč, g) [jméno] [příjmení] ve výši 57 805,70 Kč, h) [jméno] [příjmení] ve výši 54 947,76 Kč, i) [jméno] [příjmení] ve výši 84 585,29 Kč, j) [jméno] [příjmení] ve výši 44 834,95 Kč, m) [jméno] [příjmení] ve výši 201 041,91 Kč, ve výroku III. zamítl návrh navrhovatelů, pokud se navrhovatelé domáhali zaplacení vyšších částek, ve výroku IV. uložil navrhovatelům a) [jméno] [jméno] ml., b) [jméno] [jméno], c) [jméno] [příjmení], j) [jméno] [příjmení], k) [jméno] [příjmení], l) [jméno] [příjmení] a m) [jméno] [příjmení] povinnost zaplatit České republice, na účet soudu, na náhradu nákladů státu (znalečné), každý částku 3 066 Kč, a ve výroku V. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

2. Dne 10. 8. 2005 [jméno] [jméno] st. podal u Okresního soudu v Příbrami nejasné podání, vedené pod sp.zn. 12 Nc 13/2005, po té vedené pod sp.zn. 13 C 185/2005, v němž uvedl, že má zplnomocnění též od dalších členů Zemědělského družstva Dublovice Příčovy, IČ 00397326 (dále jen družstvo), a tvrdil zejména, že nesouhlasí s přeměnou družstva na akciovou společnost. Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 4. 1. 2006, č. j. Ncp 3096/2005-17, rozhodl, že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni příslušné krajské soudy a že věc bude postoupena k dalšímu řízení Městskému soudu v Praze. Tímto usnesením rozhodl Vrchní soud o věcné příslušnosti soudů ve věci, jímž jsou účastníci řízení a soudy vázáni (§ 104a o. s. ř.).

3. Soud uvedl, že v prvotních podáních navrhovatele jsou tvrzeny skutečnosti týkající se zejména platnosti usnesení členské schůze družstva, konané dne 30. 1. 2004 (byl podán návrh na vyslovení neplatnosti usnesení členské schůze družstva), přeměny družstva na akciovou společnost, výše vypořádacího podílu. Na jednání soudu dne 25. 3. 2011 byl uplatněný nárok specifikován tak, že předmětem řízení je povinnost účastníka, jako právního nástupce družstva, zaplatit navrhovatelům vypořádací podíly, po skončení jejich členství v družstvu v souvislosti s jeho přeměnou na akciovou společnost.

4. V podáních ze 17. 4. 2009 a z 12. 5. 2009 navrhovatelé upřesnili okruh účastníků řízení a uvedli požadavek na výši vypořádacích podílů, přičemž uvedli, že jsou zatím schopni sdělit soudu pouze výši transformačních podílů, jež činí u jednotlivých navrhovatelů, a to [jméno] [jméno] st. 275 205 Kč, [jméno] [příjmení] 984 000 Kč, [jméno] [příjmení] 85 805 Kč, [jméno] [příjmení] 205 041 Kč, [jméno] [jméno] ml. 42 809 Kč, [jméno] [příjmení] 54 948 Kč, [jméno] [příjmení] 84 586 Kč, [jméno] [příjmení] 51 590 Kč, [jméno] [příjmení] 382 243 Kč, [jméno] [příjmení] 238 000 Kč a [jméno] [příjmení] 45 005 Kč.

5. V podání ze dne 30. 6. 2009 byl doplněn žalobní petit, byly uvedeny výše vypořádacích podílů jednotlivých navrhovatelů, k jejichž zaplacení měl být účastník uznán povinným. Navrhovatelé tvrdili, že vypořádací podíl má být vypočten podle § 233 obch.zák. a § 255 odst. 2 obch.zák. tak, že odcházející člen má nárok na výpočet vypořádacího podílu z hodnoty vlastního kapitálu družstva ke dni výstupu z družstva, a to bez ohledu na to, z jakého důvodu člen družstva odchází. Navrhovatelé ale nemají k dispozici informace o majetku ostatních členů původního družstva, a proto použili výpočet vypořádacího podílu pomocí indexu růstu vlastního kapitálu družstva od roku 1993, který je respektován i účastníkem, jenž nabízí vypořádací podíl s totožnou výší jako v roce 1993, což dokládá jeho dopis a hodnota majetku na majetkovém listě z transformace družstva. Výši částek navrhovatelé odvodili indexem růstu vlastního kapitálu 4,98 (vlastní kapitál v roce transformace činil 19 578 000 Kč a v roce 2004 činil 97 644 000 Kč).

6. Soud vycházel z toho, že účastníkem řízení je ZS Dublovice a.s., 262 51 Dublovice 218, IČ 00397326, jako právní nástupce družstva. Podle zápisu v obchodním rejstříku družstvo vzniklo

dne 9. 1. 1953 a bylo zapsáno do rejstříkové vložky DrXC VII 740. Ke dni 1. 1. 2006 se družstvo přeměnilo na ZS Dublovice a.s., a tato akciová společnost, vedená rovněž pod IČ 00397326, je zapsána do rejstříkové vložky B 10380.

7. Dále soud vycházel z toho, že navrhovatelé svůj požadavek na výši vypořádacích podílů zvýšili, a to na základě závěrů znaleckého posudku B.S.O. spol. s r.o., ze dne 7. 1. 2013, č. 2013 /730/1, vypracovaného k jejich zadání, a že soud usnesením ze dne 28. 4. 2015, č. j. 51 Cm 78/2006-476, připustil změnu návrhu co do požadované výše vypořádacích podílů jednotlivými navrhovateli (uvedenou v podání ze dne 13. 11. 2013) takto: [jméno] [jméno] st. 1 370 520 Kč, [jméno] [příjmení] 1 185 240 Kč, [jméno] [příjmení] 4 900 320 Kč, [jméno] [příjmení] 427 308 Kč, [jméno] [jméno] ml. 213 188 Kč, [jméno] [příjmení] 273 640 Kč, [jméno] [příjmení] 421 239 Kč, [jméno] [příjmení] 256 919 Kč, [jméno] [příjmení] 1 903 570 Kč, [jméno] [příjmení] 224 124 Kč a [jméno] [příjmení] 1 021 104 Kč. Soud uvedl, že z těchto výší nároků byl soudem vyměřen soudní poplatek. Soud dále vycházel z toho, že během řízení někteří navrhovatelé zemřeli, a to [jméno] [jméno] st., jehož právními nástupci se stali [jméno] [jméno] ml. (který se domáhá i zaplacení svého vlastního vypořádacího podílu ve výši 216 578 Kč), [jméno] [jméno] a [jméno] [příjmení] (každý k žalované částce 456 840 Kč), [jméno] [příjmení], jehož právními nástupci se stali [jméno] [příjmení] a [příjmení] [příjmení] (každý k žalované částce 592 620 Kč), [jméno] [příjmení], jehož právní nástupkyní se stala [jméno] [příjmení] (k žalované částce 4 900 320 Kč), [jméno] [příjmení], jehož právními nástupkyněmi se staly [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] (každá k žalované částce 112 062 Kč).

8. Soud uvedl, že účastník nárok navrhovatelů na vyplacení vypořádacích podílů uznával, ale pouze ve výši specifikované v tabulce označené „Situace ve výši vypořádacích podílů požadovaných či určených“. Ve svém podání z 23. 2. 2016 účastník uvedl, že navrhovatelé požádali o ukončení členství v družstvu na členské schůzi konané dne 30. 1. 2004, a to z důvodu nesouhlasu se změnou právní formy družstva. Právní účinky rozhodnutí této členské schůze o přeměně družstva na akciovou společnost sice nenastaly k tomuto dni, neboť návrh na zápis byl rejstříkovým soudem odmítnut, avšak ukončení členství navrhovatelů v družstvu provedeno bylo. Na další členské schůze družstva již navrhovatelé nebyli pozváni. Účastník učinil navrhovatelům nabídku dohody o vypořádání, kterou přijal [jméno] [příjmení], vůči němuž bylo řízení zastaveno usnesením ze dne 23. 3. 2016, č. j. 51 Cm 78/2006-527.

9. Účastník tvrdil, že navrhovatel [jméno] [příjmení], jenž dne 18. 2. 2016 zemřel, se s účastníkem dohodl a plnění od něj přijal, což jeho dědičky [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] popíraly a na své účasti v řízení jako právní nástupkyně [jméno] [příjmení] trvaly. Účastník ke svému tvrzení při jednání soudu dne 14. 9. 2018 předložil originál dohody uzavřené dne 1. 12. 2013 mezi [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení], předsedou představenstva účastníka, o vyrovnaní vypořádacího podílu [jméno] [příjmení] částkou 45 005,14 Kč, o jejím zaslání na účet č. [bankovní účet], a dále výpis z účtu z 9. 12. 2013 o odeslání této částky. Ke tvrzení právních nástupkyň [jméno] [příjmení], že nemají jistotu, zda částka takto odeslaná nebyla vrácena zpět, soud učinil dotaz u Československé obchodní banky a.s., která přípisem z 24. 9. 2018 soudu sdělila, že částka byla poukázána na uvedený účet [jméno] [příjmení] a vrácena (odesílateli) zpět nebyla. Fakt, že uvedená částka nebyla zaslána [jméno] [příjmení], ale [jméno] [příjmení], vysvětlil účastník tak, že [jméno] [příjmení] neměl zřízen účet u banky, a požádal, aby peníze byly zaslány na účet jeho zetě [jméno] [příjmení], což se také stalo. Soud vzal za prokázané, že [jméno] [příjmení] uzavřel s účastníkem dohodu o vyrovnaní vypořádacího podílu na částku 45 005 Kč, kterou jako jeho vypořádací podíl vyčíslil v řízení účastník a která je vyšší než výše vypořádacího podílu stanovená ve znaleckém posudku, jenž vypracoval soudem ustanovený znalec [příjmení] [jméno] - Znalecký ústav, s.r.o., a tuto částku také přijal. Skutečnost, že částka byla poukázána na účet zetě [jméno] [příjmení], nepovažoval soud za podstatnou, neboť v textu uvedené dohody bylo zmíněné číslo účtu obsaženo, tedy smluveno, a není rozhodující, komu účet patřil, když šlo o vůli [jméno] [příjmení] projevenou.

10. Podáním ze dne 9. 5. 2018 účastník soudu sdělil, že dne 16. 4. 2018 byla uzavřena dohoda o vyrovnání s [jméno] [příjmení], jedním ze dvou dědiců [jméno] [příjmení], na vyplacení částky 117 302,42 Kč, a tuto dohodu předložil. Výpisem ze dne 18. 4. 2018 účastník doložil, že téhož dne byla na účet [bankovní účet] odeslána částka 117 302,42 Kč (která odpovídá výši vypořádacího podílu, tak jak byl stanoven ve znaleckém posudku výše uvedeným soudem ustanoveným znalcem, a to jako“ vypořádání [příjmení]“. Soud uzavřel, že je podíl [jméno] [příjmení] vyrovnán.

11. Z uvedených důvodů výrokem I. rozsudku soud návrh na vyplacení vypořádacích podílů právním nástupkyním [jméno] [příjmení] [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] a právnímu nástupci [jméno] [příjmení] [jméno] [příjmení] zamítl.

12. Soud uvedl, že účastník tvrdil, že vypořádací podíl je třeba posoudit s ohledem na platné stanovby družstva, na což změna právní formy družstva nemá žádný vliv, neboť navrhovatelé vystoupili z družstva před touto změnou. Vypořádací podíl byl řádně vypočítán a zkontrolován auditorem, který výpočet potvrdil. K tvrzení navrhovatelů, že hodnota členských podílů se po roce 1992 zvýšila, uvedl účastník, že členské schůze nikdy nerozhodly podle článku XI. 5. stanov družstva o úpravě výše členských podílů, a proto tyto zůstávají v původní výši. V době, kdy byl navrhovatel [jméno] [jméno] st. předsedou družstva, nebyl u členů družstva, kteří své členství ukončili, popřípadě zemřeli, použit jiný výpočet vypořádacích podílů. Takový výpočet je správný a v souladu se stanovami družstva a platí bez rozdílu pro všechny členy, kteří před změnou právní formy družstva na akciovou společnost ukončili členství.

13. Soud ve věci ustanovil znalce, a to YBN CONSULT - Znalecký ústav, s.r.o. (dále jen znalec), ke zjištění výše vypořádacích podílů navrhovatelů k datu 30. 4. 2005. Znalec vypracoval znalecký posudek z 2. 10. 2010, č. 2672/2010 (dále jen znalecký posudek), za který byla znalci soudem vyplacena částka 16 380 Kč (záloha 36 000 Kč byla vrácena soudu dobropisem), a dále byla znalci zaplacen částka 5 082 Kč za slyšení znalce při jednání soudu dne 16. 11. 2018. Podle znaleckého posudku byly jako podklady pro ocenění použity výsledky místního šetření, znalecké posudky Ing. [jméno] [příjmení] č. 1684/95/2003 a č. 1858/66/ 2005, znalecký posudek Ing. [jméno] [příjmení] č. 891-151/2003, výpisy z katastru nemovitostí, vlastní databáze, a metodické pokyny České komory odhadců majetku a Evropské a Mezinárodní oceňovací standardy. Účastník poskytl stanovby družstva schválené členskou schůzí dne 5. 11. 1999, zprávy nezávislého auditora o auditu účetních závěrek k 31. 12. 2004 a za rok 2005, vyjádření k návrhům navrhovatelů a majetkové listy navrhovatelů. Soud uvedl, že znalec při svém zkoumání neměl k dispozici soudní spis, ale že spis z podkladů pro zpracování znaleckého posudku obsahoval pouze stanovby družstva, které znalec měl k dispozici v rámci podkladů předaných mu účastníkem. Dále soud uvedl, že znalec při zpracování znaleckého posudku vycházel ze stanov družstva platných v době přeměny družstva na akciovou společnost a ze stavu k datu 30. 4. 2005, což soud považoval za zcela správné. Znalec ve znaleckém posudku uvedl, že členské schůze při schvalování účetních závěrek nikdy podíly členů na zisku (ztrátě) neschvalovaly, proto nedošlo k navýšení majetkových podílů členů a na kartách členů jsou evidovány původní částky. Výsledkem znaleckého zkoumání jsou tyto výše vypořádacích podílů u jednotlivých navrhovatelů: [jméno] [jméno] st. 271 205,04 Kč, [jméno] [příjmení] 234 604,84 Kč, [jméno] [příjmení] 956 000 Kč, [jméno] [příjmení] 57 805,70 Kč, [jméno] [jméno] ml. 38 809,77 Kč, [jméno] [příjmení] 54 947,76 Kč, [jméno] [příjmení] 84 585,29 Kč, [jméno] [příjmení] 44 834,95 Kč, [jméno] [příjmení] 378 243,38 Kč, [jméno] [příjmení] 41 005,14 Kč a [jméno] [příjmení] 201 041,91 Kč.

14. Podle zápisů z členských schůzí družstva členské schůze schvalovaly rozdělení zisku tak, že část měla být převedena do nedělitelného fondu a část do FKSP (fondy družstva), přičemž nebylo prokázáno, že by kdy bylo rozhodnuto o zvýšení majetkových podílů členů družstva z dosaženého zisku.

15. Členská schůze družstva, konaná dne 30. 1. 2004 (osvědčena notářským zápisem NZ 32/ 2004, N 10/2004) rozhodla o změně právní formy družstva na akciovou společnost ZS Dublovice, a.s.,

s dnem zpracování změny právní formy 31. 10. 2003, na základě znaleckého posudku znalce [příjmení] [jméno] [příjmení] č. 1684/95/2003. Poněvadž návrh na zápis změny právní formy rejstříkový soud usnesením ze dne 23. 3. 2004, č. j. 21171/2004-517, zamítl pro nedodržení 15 denní lhůty pro zveřejnění záměru před přijetím rozhodnutí o změně právní formy družstva, rozhodla členská schůze, konaná dne 29. 7. 2005, znovu o změně právní formy družstva na akciovou společnost, s dnem zpracování změny právní formy družstva k 30. 4. 2005. O této členské schůzi byl pořízen notářský zápis NZ 226/ 2005, N 188/2005. Podkladem pro rozhodnutí této členské schůze byl znalecký posudek znalce [příjmení] [jméno] [příjmení] č. 1858/66/ 2005. Rejstříkový soud usnesením ze dne 12. 12. 2005, F 141227/2005, F 142756/2005, změnu právní formy družstva na akciovou společnost k datu 1. 1. 2006 zapsal. Notářský zápis NZ 226/ 2005, N 188/2005 obsahuje seznam akcionářů, v němž již nejsou navrhovatelé (jejich právní předchůdci) uvedeni.

16. Soud uvedl, že členství navrhovatelů se změnou právní formy družstva na akciovou společnost zaniklo, a vznikl jim nárok na vypořádací podíl, který musí být určen k datu, k němuž v souvislosti s přeměnou byla zpracována mimořádná účetní závěrka. Tímto datem byl den 30. 4. 2005, neboť důvodem vystoupení navrhovatelů z družstva byl nepochybně jejich nesouhlas s přeměnou družstva na akciovou společnost. Rozdíl v datu vystoupení navrhovatelů z družstva (30. 1. 2004) a rozhodnému datu změny právní formy družstva (30. 4. 2005) byl zapříčiněn rozhodnutím rejstříkového soudu.

17. V článku III. 13. stanov družstva, přijatých členskou schůzí družstva, konanou dne 30. 3. 2001, dle notářského zápisu JUDr. [jméno] [příjmení], notářky v Příbrami, NZ 196/2001, N 170/2001, platných k datu konání obou členských schůzí, je uvedeno, že, „Při zániku členství za trvání družstva obdrží člen vypořádací podíl po odečtu podílu v nedělitelném fondu, jeho závazků vůči družstvu a případných úhrad daní, vše co do družstva vložil a dosud mu nebylo splaceno. Tato částka se zjišťuje z ročního zůstatku na běžně vedených účtech členů, na kterých budou zapisovány všechny změny včetně podílu člena na nárůstu nebo úbytku obchodního kapitálu družstva. Družstvo je povinno vrátit vypořádací podíl do deseti let. Vypořádací podíl je vydáván ve věcném plnění nebo v nemovitosti, pokud byla vnesena, nedohodnou-li se účastníci jinak.“.

18. V článku XI. 5. uvedených stanov družstva se uvádí, že, „Z vytvořeného zisku družstvo především odvede své daňové povinnosti, doplní nedělitelný fond družstva a souladu s ust. § 235 obchodního zákoníku a zbylý zisk rozdělí na základě usnesení členské schůze.“.

19. Soud uvedl, že znalec [příjmení] [jméno] [příjmení], jehož znalecký posudek č. 1858/66/ 2005 byl podkladem pro rozhodnutí členské schůze o přeměně družstva na akciovou společnost, se ve svém znaleckém zkoumání výši vypořádacích podílů jednotlivých členů družstva nezabýval. Tento znalec vypracoval dva znalecké posudky, a to znalecký posudek č. 1684/95/2003, v němž určil hodnotu čistého obchodního jmění družstva 85 401 000 Kč (majetkové ocenění založené na stavových veličinách), respektive částkou 85 422 000 Kč (substanční metodou), a výši základního kapitálu vznikající akciové společnosti tak, že k datu 31. 10. 2003 ji stanovil na 49 790 000 Kč, a dále ve znaleckém posudku č. 1858/66/ 2005 určil hodnotu čistého obchodního jmění družstva na 86 260 000 Kč (majetkové ocenění založené na stavových veličinách), respektive částkou 79 057 000 Kč (substanční metodou), a výši základního kapitálu vznikající akciové společnosti určil k datu 30. 4. 2005 částkou 49 790 000 Kč.

20. Soud uvedl, že soudem ustanovený znalec ve znaleckém posudku určil výši vypořádacích podílů navrhovatelů k datu 30. 4. 2005, a to podle článku III. 13. stanov družstva. Znalec uvedl, že, „S ohledem na skutečnost, že v období po transformaci družstva členská schůze při schvalování účetních závěrek nikdy podíly členů na zisku (ztrátě) neschvalovaly - viz čl. XI. bod 5 Stanov družstva, nebylo ani možné o těchto podílech za zisku (ztrátě) na kartách členů účtovat. Členská schůze rozhodly, že ziskem naopak navýší nebo ztrátou poníží fondy družstva, proto nedošlo k navýšení majetkových podílů členů. Z tohoto důvodu jsou na kartách členů evidovány původní

částky, vypočtené z transformačního projektu, popřípadě aktualizované na základě změn. Podíly při zrušení členství jsou poníženy jen o nedělitelný fond, který se za trvání družstva nesměl rozpouštět.“.

21. Dále soud uvedl, že ve znaleckém posudku B.S.O., spol. s r.o., vypracovaném k zadání navrhovatelů, byl vypořádací podíl vypočten (kromě vypořádacího podílu [jméno] [příjmení], který nebyl vypočten) postupem podle § 233, § 234 a § 255 obch.zák. ke dni 30. 1. 2004, přičemž tento způsob výpočtu je podle závěru soudu v rozporu se stanovami družstva. Podle § 233 odst. 5 obch.zák. se § 233 odst. 2 až 4 obch.zák. použijí, pokud stanovy neurčují jinak, a stanovy družstva jiný způsob výpočtu určily. Soud se uvedeným znaleckým posudkem zabýval potud, že jeho výsledky zahrnul do tabulky nazvané „Situace ve výši vypořádacích podílů požadovaných či určených“, v níž soud uvedl u jednotlivých navrhovatelů žalované částky, částky jim nabízené družstvem, částky dle závěrů znaleckých posudků, tj. dle tohoto znaleckého posudku a dle znaleckého posudku vypracovaného soudem ustanoveným znalcem.

22. Jelikož § 233 odst. 5 obch.zák. stanoví, že § 233 odst. 2 až 4 obch.zák. se použijí, jen pokud stanovy neurčují jinak, považoval soud za správný výpočet vypořádacího podílu pouze ten, jenž byl učiněn soudem ustanoveným znalcem, který postupoval podle článku III. 13 stanov družstva. Vypořádací podíl měl být zjištěn z ročního zůstatku na běžně vedených účtech členů, na nichž měly být zapisovány všechny změny včetně podílu člena na nárůstu nebo úbytku obchodního kapitálu družstva. Znalec ve svém znaleckém posudku uvedl, že vycházel zásadně ze stanov družstva a z majetkových listů oprávněných osob. K námitce navrhovatelů, že majetkové listy, z nichž znalec vycházel, nebyly označeny datem, znalec uvedl, že pracoval s těmi majetkovými listy, které obdržel od účastníka, a neměl možnost ověřit si, zda zapsaný stav zobrazuje skutečnost. Pokud však byly údaje na majetkových listech správné, pak jeho výpočet vypořádacího podílu je správný a odpovídá skutečnosti. K tomu účastník podal vysvětlení, že údaje na majetkových listech byly správné a stav majetku jednotlivých členů se od počátku členství neměnil. To potvrdil i znalec, který uvedl, že na základě rozhodnutí členských schůzí byly navyšovány fondy družstva, a nikoliv podíl členů na majetku družstva. Znalec měl pro své zkoumání k dispozici i účetní závěrky družstva za roky 2004 a 2005, ověřené auditorem. Výpočet jednotlivých vypořádacích podílů byl proveden podle vzorce: výše majetkového podílu mínus nedělitelný fond.

23. Návrhu navrhovatelů na vypracování revizního znaleckého posudku soud nevyhověl. Soud uvedl, že navrhovatelé jeho vypracování navrhli z důvodu, že soudem ustanovený znalec neměl k dispozici soudní spis a ve svém znaleckém zkoumání vyšel z nedatovaných a nepodepsaných majetkových listů z transformace družstva, které byly kráceny koeficientem restituční rezervy 0,6, a jsou vydávány za karty členů, ač stanovy jasně definují, co na kartě člena musí být. Tvrdili, že znalec směšoval roční rozdělení zisku do fondů s celoživotním vypořádacím podílem člena z vlastního kapitálu, kde přiděly fondům nemají vliv, a zpochybňovali, zda znalec pro vypracování znaleckého posudku měl kvalifikovanou odbornost. Soud shledal, že znalec při výpočtu vypořádacích podílů postupoval v souladu s článkem III. 13 stanov družstva.

24. Soud uvedl, že účastník zápisy z členských schůzí prokázal, že zisk družstva byl rozdělen do fondů družstva a nebyl použit na navýšení částek na majetkových účtech (listech) členů družstva. Naopak shledal, že navrhovatelé své tvrzení, že roční rozdělení zisku do fondů nelze zaměňovat s celoživotním vypořádacím podílem, nijak nedoložili, a soud je považoval za zcela nesprávné.

25. Soud uzavřel, že jestliže majetek na běžně vedených účtech členů (na majetkových listech) nebyl zvyšován ze zisku družstva (ale ani snižován v případě ztráty), ale byl na základě rozhodnutí členských schůzí rozdělen do fondů družstva, a byl očištěn o podíl v nedělitelném fondu, je postup znalce při stanovení výše vypořádacího podílu v souladu s požadavkem stanov na jeho výpočet.

26. Co se týká data, k němuž byla výše vypořádacích podílů stanovena, dospěl soud k závěru, že přestože navrhovatelé vystoupili z družstva k 30. 1. 2004 (první členská schůze konaná k přeměně družstva na akciovou společnost), je tímto datem 30. 4. 2005, k němuž bylo na další členské schůzi,

konané dne 29. 7. 2005, o níž byl pořízen notářský zápis NZ 226/ 2005, N 188/2005, znovu rozhodnuto o přeměně družstva (jako důsledek rozhodnutí rejstříkového soudu Fj 21171/2004). Datum 30. 4. 2005 použil znalec [příjmení] [jméno] [příjmení] ve znaleckém posudku vypracovaném pro účely přeměny družstva na akciovou společnost. Soud proto zadal znalci úkol stanovit vypořádací podíly navrhovatelů k datu 30. 4. 2005.

27. Soud uzavřel, že vzhledem k tomu, že členství navrhovatelů v družstvu zaniklo k 30. 1. 2004, tedy ještě před přeměnou družstva na akciovou společnost, je jejich vypořádací podíl třeba vypočítat podle článku III. 13 stanov družstva platných v době jejich vystoupení z družstva, tedy v lednu 2004. Podle článku III. 13 stanov družstva stanovil znalec výši vypořádacích podílů ve znaleckém posudku, jejichž výši soud vzal za podklad pro své rozhodnutí, a soud přihlédl ke skutečnosti, že výše vypořádacích podílů, vypočtená účastníkem se od výpočtu znalce liší pouze nepatrně. Výrokem II. rozsudku soud přiznal výši vypořádacích podílů těch navrhovatelů, u nichž návrh nebyl zamítnut, a to podle závěrů znaleckého posudku znalce.

28. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 142 odst. 2 o. s. ř., neboť navrhovatelé neměli ve věci převážný úspěch a účastník žádné náklady spojené s řízením nežádal.

29. Soud vynaložil na znalečném pro znalce celkem 21 462 Kč. Podle § 148 odst. 1 o. s. ř. soud rozhodl tak, že každému z navrhovatelů, jimž soud nepřiznal osvobození od soudních poplatků, uložil povinnost zaplatit na náhradu tohoto znalečného 3 066 Kč.

30. Proti rozsudku ve věci samé navrhovatelé a), b), c), d), f), g), h), i), j) a m) podali odvolání, podle jejich obsahu napadli výrok III. rozsudku, jak i uvedli před odvolacím soudem dne 13. 5. 2020, a dále napadli vedlejší výroky IV. a V. rozsudku o nákladech řízení. Navrhovatelky k) a l) podaly odvolání proti vedlejšímu výroku IV. rozsudku.

31. Navrhovatelé a), b), c), d), g), h), i), j) v odvolání uvedli zejména, že po odstranění nejasností v původně podaném návrhu tvrdili stejné skutečnosti, že soud uvedené rozhodné skutečnosti v odůvodnění rozsudku sice cituje, ale řádně se jimi nezabývá, a že se závěry znaleckého posudku vypracovaného soudem ustanoveným znalcem nesouhlasili, přičemž znalecký posudek B.S.O. spol. s r.o. podaný k zadání navrhovatelů soud, „jako důkaz nevzal“, i když se soud o něm rámcově zmiňuje. Uvedení navrhovatelé poukázali zejména na to, že při výsledku před soudem znalec nedokázal vysvětlit, zda jím používané podíly odpovídají nějaké celkové hodnotě vlastního kapitálu družstva, že znalec podíly okopíroval z nedatovaných a nepodepsaných listů členů z transformace družstva, které byly kráceny a znalec je vydával za karty členů (soud a znalec uvádějí majetkové listy navrhovatelů), což znalec při jednání soudu dne 16. 11. 2018 potvrdil, přičemž stanovy (znalec měl k dispozici stanovy družstva z 5. 11. 1999, ač byly dne 30. 3. 2001 schváleny nové stanovy družstva, jež znalec neměl k dispozici) definují, jak má karta člena vypadat. Tito navrhovatelé mají zejména za to, že znalec ve znaleckém posudku směšuje roční rozdělení zisku do fondů s celoživotním vypořádacím podílem člena z vlastního kapitálu, kde příděly do fondu nemají vliv, že je nutno vzít v úvahu, že se nerozděloval zisk, zisk je roční výsledek, který se rozděluje do fondů a co se týká majetkových listů, zápis na něm musí každý člen odsouhlasit, což se nedělo, a že nesouhlasí s názorem soudu, z jaké účetní závěrky se vychází, tj. že se účetní závěrka z 2004 nepromítá do znaleckého posudku. Uvedení navrhovatelé nesouhlasí se závěrem soudu, že je třeba postupovat podle stanov družstva, podle jejich názoru měl soud postupovat podle příslušné úpravy v obch.zák. a podle jimi předloženého znaleckého posudku B.S.O. spol. s r.o. Tito navrhovatelé namítli, že soud nerozhodl o jimi uplatněném nároku na zaplacení příslušenství v podání ze dne 30. 6. 2009, a nesouhlasí s tím, aby hradili náklady znalečného, neboť mají za to, že by je měl hradit účastník, který neplnil povinnosti ze zákona a stanov. Při jednání před odvolacím soudem uvedení navrhovatelé zdůraznili, že tím, že soud neumožnil přezkum znaleckého posudku revizním posudkem a nebral ohled ani na znalecký posudek B.S.O. spol. s r.o., provedl neúplné dokazování. Navrhli, aby odvolací soud rozsudek v napadeném rozsahu ve vztahu k nim zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu k dalšímu řízení, ev. navrhli, aby odvolací soud rozsudek v napadeném

rozsahu změnil a v tomto případě jim přiznal náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. V uvedeném odvolání navrhovatelky k) a l) nesouhlasily pouze s povinností zaplatit znalečné.

32. Navrhovatelka f) v podaném odvolání uvedla zejména, že po odstranění nejasností v původně podaném návrhu tvrdila stejné skutečnosti, že soud uvedené rozhodné skutečnosti v odůvodnění rozsudku sice cituje, ale řádně se jimi nezabývá, a že se závěry znaleckého posudku vypracovaného soudem ustanoveným znalcem nesouhlasila, přičemž následně předloženým znaleckým posudkem B.S.O. spol. s r.o., se soud nezabýval. Navrhovatelka poukázala zejména na to, že při výlechu před soudem znalec nedokázal vysvětlit, zda jím používané podíly odpovídají nějaké celkové hodnotě vlastního kapitálu, že znalec podíly okopíroval z nedatovaných a nepodepsaných listů členů z transformace, které byly kráceny a znalec je vydával za karty členů (soud a znalec uvádějí majetkové listy navrhovatelů), což znalec při jednání soudu dne 16. 11. 2018 potvrdil. Znalec ve znaleckém posudku směšuje roční rozdělení zisku do fondů s celoživotním vypořádacím podílem člena z vlastního kapitálu družstva, na něž přiděly mimo nedělitelného fondu nemají vliv. Podle názoru navrhovatelky f) jsou ve znaleckém posudku uváděny původní podíly z transformace družstva, i když vypořádací podíl je odvozován z vlastního kapitálu družstva, čímž se znalec a soud nezabývali. Navrhovatelka f) po té, co uvedla svůj názor na věc vypořádacího podílu, poukázala na to, že ve znaleckém posudku jsou uvedeny stanovy družstva z 5. 11. 1999, přičemž platné stanovy jsou z 30. 3. 2001. Navrhovatelka f) namítla, že se soud nezabýval judikátem o době vyplacení vypořádacího podílu a závěrečným ustanovením stanov, článkem XIII. 1., jenž dle názoru navrhovatelky, „plně dokresluje formulaci článku III. 13. ... vč. podílu člena na VK“. Navrhovatelka f) při jednání před odvolacím soudem zdůraznila zejména, že v žalované části by se měl odrazit majetkový podíl, transformační podíl a podíl na nárůstu obchodního kapitálu družstva. Navrhla, aby odvolací soud ve vztahu k ní rozsudek v napadené části změnil v souladu se znaleckým posudkem vypracovaným B.S.O. spol. s r.o. a s účetní závěrkou 2004.

33. Navrhovatel m) v odvolání uvedl zejména, že se domáhal vyplacení vypořádacího podílu, na který mu vznikl nárok dle článku III. 13 stanov družstva ze dne 30. 3. 2001, že znalecký posudek vypracovaný soudem ustanoveným znalcem je neúplný, jeho závěry jsou neověřitelné a nesprávné, a že nesouhlasí se závěrem soudu o nadbytečnosti revizního znaleckého posudku. Navrhovatel m) zdůraznil zejména, že znalec neměl dostatečné podklady pro vypracování znaleckého posudku, majetkové listy poskytnuté účastníkem nejsou jakkoli datované, a proto není možné zkontrolovat, k jakému datu byly vyhotoveny, a navíc oceněním obchodního kapitálu, tak jak je uvedeno v článku III. 13 stanov družstva, se znalec nezabýval. Obchodní kapitál nelze zaměňovat s pojmem zisk, tedy fakt, že se zisk družstva nerozděloval mezi členy, ale ukládal se do majetkových fondů, nic podle názoru navrhovatele m) nemění na tom, že součástí vypořádacího podílu musí být podíl na zvýšení obchodního kapitálu, který se po dobu členství navrhovatele m) nepochybně několikanásobně zvýšil. Navrhovatel m) připustil, že výpočet vypořádacího podílu podle článku III. 13 stanov družstva je možný, ale pouze za situace, že účastník dodá podklady potřebné pro stanovení hodnoty obchodního podílu, a protože účastník nedodal potřebné podklady, „vychází“ výpočet vypořádacího podílu z § 233 obch.zák., dle něhož náleží navrhovateli m) vypořádací podíl ve výši 1 021 104 Kč, jenž navrhovatel m) požaduje, popř. požaduje vypracování revizního znaleckého posudku k výpočtení vypořádacího podílu v souladu s článkem III. 13 stanov družstva. Navrhovatel m) namítl, že se soud nezabýval splatností vypořádacího podílu a poukázal na judikaturu soudu, podle níž lhůtu deseti let pro splatnost vypořádacího podílu určenou stanovami lze považovat za rozpornou s dobrými mravy. Podle názoru navrhovatele m) splatnost dle § 233 odst. 4 obch.zák. je rozhodná pro nárok na úrok z prodlení z dlužné částky, a má za to, že splatnost nastala pravděpodobně během roku 2005. Soud ale o nároku na úrok z prodlení nerozhodl. Navrhovatel m) poukázal na fakt, že účastník složil do úschovy soudu pouze část vypořádacího podílu, a to až několik let po splatnosti. Navrhovatel m) má za to, že datum 30. 4. 2005, k němuž má být výše vypořádacího podílu vypočtena, nemá oporu ve stanovách družstva ani v zákoně, jestliže členství bez pochyby zaniklo ke dni 30. 1. 2004. Při jednání před odvolacím soudem

navrhovatel m) zdůraznil, že na znaleckém posudku za situace, že znalec neměl úplné podklady, nelze věc stavět. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek v napadené části změnil tak, aby mu byl přiznán uplatněný nárok v plné výši a byla mu přiznána náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů.

34. Ve vyjádření ke všem odvoláním účastník uvedl zejména, že navrhovatelé netvrdí žádné nové skutečnosti před soudem neprojednané a které by měly vliv na skutečnosti uvedené v odůvodnění rozsudku. Rozsudek má za v souladu se zákonnou úpravou a stanovami družstva. Při jednání před odvolacím soudem účastník zdůraznil zejména, že vypořádání ve vztahu k navrhovatelům je lege artis a je spravedlivé, nároku na náhradu nákladů odvolacího řízení se vzdal.

35. Vrchní soud v Praze podle § 212 a násl. o. s. ř. přezkoumal rozsudek v napadených výrocích III., IV. a V. ve vztahu k navrhovatelům a), b), c), d), f), g), h), j), k), l) a m).

36. Ve vztahu navrhovatelky i) a účastníka odvolací soud podle § 112 odst. 2 o. s. ř. rozhodl o vyloučení věci k samostatnému řízení, jak je uvedeno shora ve výroku I. tohoto rozsudku. Učinil tak proto, že navrhovatelka i) [jméno] [příjmení] zemřela 20. 12. 2019, a dědické řízení neskončilo. V řízení bude pokračováno po skončení dědického řízení po té, co bude znám dědic, s nímž bude možno pokračovat v odvolacím řízení.

37. Odvolací soud vychází ze skutkových zjištění soudu, jak jsou uvedena v napadeném rozsudku, odkazuje na ně, shledává výsledky dokazování správnými a umožňující přijmout závěr o nedůvodnosti části v návrhu uplatněných nároků, vyplývajících ze skutkových tvrzení jako nároků na zaplacení vypořádacích podílů, vymezených též v usnesení soudu ze dne 28. 4. 2015, č. j. 51 Cm 78/2006-476, jímž byla připuštěna změna návrhu, a o nichž bylo rozhodnuto ve výroku III. rozsudku, s ohledem na správně aplikovanou rozhodnou hmotněprávní úpravu, resp. článek III. 13. stanov družstva, přijatých členskou schůzí družstva, konanou dne 30. 3. 2001, dle notářského zápisu JUDr. [jméno] [příjmení], notářky v Příbrami, NZ 196/2001, N 170/2001 (jež platily k datu konání členských schůzí družstva jak dne 30. 1. 2004, tak dne 29. 7. 2005). Odvolací soud vychází dále z toho, že účastníci řízení při jednání před odvolacím soudem shodně prohlásili, že členství navrhovatelů a), b), c), d), f), g), h), j), k), l) a m) v družstvu zaniklo k 30. 1. 2004. Současně odvolací soud vycházel z toho, že výrok II. rozsudku, jímž bylo návrhu zčásti vyhověno, je pravomocný.

38. Podle § 233 odst. 1 obch.zák. při zániku členství za trvání družstva má dosavadní člen nárok na vypořádací podíl.

39. Podle § 233 odst. 5 obch.zák. se ustanovení § 233 odstavců 2 až 4 použijí, jen pokud stanovy neurčují jinak.

40. Z citovaných ustanovení vyplývá, že v posuzované věci jsou rozhodné uvedené stanovy družstva, jež upravují v článku III. 13., jak se určí výše vypořádacího podílu, a proto se zákonný postup pro určení výše vypořádacího podílu nepoužije.

41. Odvolací soud vycházel z uvedeného článku stanov družstva, podle něhož při zániku členství za trvání družstva obdrží člen vypořádací podíl po odečtu podílu v nedělitelném fondu, jeho závazků vůči družstvu a případných úhrad daní, vše co do družstva vložil a dosud mu nebylo splaceno. Tato částka se zjišťuje z ročního zůstatku na běžně vedených účtech členů, na kterých budou zapisovány všechny změny včetně podílu člena na nárůstu nebo úbytku obchodního kapitálu družstva. Družstvo je povinno vrátit vypořádací podíl do deseti let. Vypořádací podíl je vydáván ve věcném plnění nebo v nemovitosti, pokud byla vnesena, nedohodnou-li se účastníci jinak.

42. Stanoví-li uvedený článek stanov družstva, že příslušná částka vypořádacího podílu se zjišťuje z uvedeného ročního zůstatku na běžně vedených účtech členů, na nichž budou zapisovány všechny změny včetně podílu člena na nárůstu nebo úbytku obchodního kapitálu družstva, je rozhodující údaj uvedený na těchto účtech. V řízení byl proveden důkaz znaleckým posudkem soudem ustanoveného znalce, jemuž byly předloženy majetkové listy oprávněných osob, z nichž

znalec vycházel. Skutečnost, že po té, co byla uskutečněna transformace družstva podle zákona č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, nebylo postupováno podle uvedeného článku stanov, tj. nebyly zapisovány v něm uvedené změny, tj. včetně podílu člena na nárůstu nebo úbytku obchodního kapitálu družstva, navrhovatelé v odvolání uvedli. Jiné majetkové listy, než ty, jež byly předloženy znalci, a jež by vyvrátily údaje v nich uvedené, nebyly v řízení zjištěny. Za této situace soud správně uzavřel, že pro stanovení vypořádacích podílů jsou majetkové listy, z nichž znalec vycházel, rozhodující. Odvolací soud uvádí, že při úpravě obsažené v tomto článku stanov družstva bylo na navrhovatelích, aby o svá práva řádně pečovali, a domáhali se na družstvu aktualizace evidence v majetkových listech na základě případných změn. Za zjištěné situace dospěl odvolací soud shodně se soudem k závěru, že nebylo na místě zadat další, a to revizní znalecký posudek, neboť znalecký posudek B.S.O. spol. s r.o., ze dne 7. 1. 2013, č. 2013 /730/1, vychází ze zákonného postupu pro určení výše vypořádacího podílu, jenž se, jak je výše uvedeno, v posuzované věci neuplatní.

43. Vzhledem k uvedenému odvolací soud napadený výrok III. rozsudku podle § 219 jako věcně správný potvrdil, a současně jej podle § 220 o. s. ř. změnil tak, že tento výrok doplnil o větu, kterou přiznal navrhovatelům ve výroku uvedeným zákonný úrok z prodlení vzhledem k nastalému prodlení s plněním peněžitého dluhu, ve výši částek soudem přiznaných ve výroku II. rozsudku. Počátek prodlení odvolací soud stanovil v návaznosti na podání účastníka ze dne 30. 9. 2009, jímž účastník reagoval na usnesení soudu ze dne 18. 9. 2009, č. j. 51 Cm 78/2006-220, aby sdělil soudu, zda souhlasí s ustanovením znalce soudem pro přezkoumání výše vypořádacích podílů navrhovatelů. Z tohoto podání účastníka vyplývá, že mu byly známy částky vypořádacích podílů, konkrétně specifikovaných v podání navrhovatelů ze dne 30. 6. 2009, jejichž zaplacení se navrhovatelé v řízení vůči účastníkovi poprvé domáhali. V tomto podání navrhovatelé též uplatnili nárok na zaplacení úroků z prodlení. Výši přiznaných úroků z prodlení upravuje nařízení vlády č. 142/1994 Sb., ve znění nařízení vlády č. 163/2005.

44. Odvolací soud shledal správnými výrok IV. o nákladech státu a výrok V. o nákladech řízení účastníků, neboť soud správně o nich rozhodl podle § 148 o. s. ř. a § 142 odst. 2 o. s. ř.

45. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o. s. ř. a § 142 odst. 1 o. s. ř. s přihlédnutím k tomu, že úspěšný účastník se vzdal nároku na jejich náhradu.

Poučení:

Proti výroku III. tohoto rozsudku ve vztahu k navrhovatelům a), b), c), d), f), g), h), j) a m) lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Městského soudu v Praze, při splnění podmínek podle § 237 a násl. o. s. ř.

Jen proti výrokům o nákladech řízení dovolání není přípustné.

Proti výroku I. tohoto rozsudku odvolání a dovolání nejsou přípustná.

Nebude-li dobrovolně splněna povinnost stanovená tímto rozsudkem, lze se domáhat výkonu rozhodnutí.

Praha 15. července 2020

JUDr. František Švantner
předseda senátu